

Karl Franz Christian Wagner

Memoriae ... Ioannis Gundlachii, ... Physices Matheseosque Professoris Publici Ordinarii ... Academiae Marburgensis Auctoritate Et Nomine Hasce Plagulas

Marburgi[i]: Krieger, 1819

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn755487397>

Druck Freier Zugang

II - 1629 17.

MEMORIAE

VIRI EXCELLENTISSIMI

IOANNIS GUNDLACHII,

PHILOSOPHIAE DOCTORIS, PHYSICES MATHESEOSQUE PROFESSORIS
PUBLICI ORDINARIJ, ATQUE INSTITUTI MATHEMATICI DIRECTORIS

ACADEMIAE MARBURGENSIS

AUCTORITATE ET NOMINE

HASCE PLAGULAS

DICAVIT

CAR. FRANC. CHRIST. WAGNER

PHIL. D. LITERARUM GRAECARUM LATINARUMQUE, NEC NON
ELOQUENTIAE ET POESEOS PROFESSOR PUBLICUS ORDINA-
RIUS, SOCIETATISQUE RERUM NATURALIUM STUDIO-
SAE MARBURGENSIS SODALIS EXTRAORDINARIUS.

MARBURGI,

TYPIS KRIEGERIANIS MDCCXXIX.

Ruhkopffio V. Cel
L. P. S.

Dupl. II - 1629. 17.

auctor

MEMORIAE

IN EXCELSIS

IOANNIS GUNDELACHII

PROFESSORIS DOCTORIS, THEOLOGICI MATHEMATICI PROFESSORIS
SACRAE THEOLOGICAE ACADEMIAE DIRECTORIS

ACADEMIAE MARBURGENSIS

AUCTORITATE ET NOMINE

RECTORIS

DICAT

CAR. FRANO. CHRIST. WILHELM.

IN HUIUS ACADEMIAE MARBURGENSIS
SACRAE THEOLOGICAE ACADEMIAE
SACRAE THEOLOGICAE ACADEMIAE
SACRAE THEOLOGICAE ACADEMIAE

MARBURG

ANNO DOMINI 1771

[Faint handwritten text]

Ratio, quam cultores literarum in earum studiis sequantur, fere triplex est: aut enim id sibi tantummodo propositum habent, ut suum ipsorum animum illis in dies magis magisque excolant, aut simul in eo laborant, ut se idoneos reddant, qui, quae didicerint, aliis tradendo doctrinae lucem latius latiusque spargant diffundantque, aut vero tandem omnes industriae vires eo conferunt, ut disciplinarum terminos, quantum fieri potest, promovendo, novisque ac praeclaris illas ditando inventis, sive etiam scriptis, sententiarum vi stilique elegantia excellentibus, componendis edendisque immortalem sibi concilient famam gloriamque. Quarum sane rationum postremam praeclarissimam esse, haud quemquam credimus futurum esse, qui dubitet: non enim illa viris solum in-

genio doctrinaque eminentibus praestantibusque, sed ipsis quoque civitatibus, in quarum sinu hi degunt, maximam pariunt laudem gloriamque, ita ut has saepissime, operis cuiusdam omnibus partibus perfecti auctor unde oriundus esset, si minus constaret, id magna posuisse in contentione traditum legamus, cui earum illum sibi civem vindicandi ius esset. Quid, ipse Homerus, nonne septem fuere urbes, quae inter se contenderent, qua natus esset? Quanti vero semper viri ingenii dotibus doctrinaeque laude reliquos superantes vel a terrarum victoribus facti sint, ipsius Ciceronis nos docet exemplum, quem Pompeianas partes secutum C. Caesar post Pharsalicum proelium non modo in gratiam recepit, sed deinde quoque perpetuo et coluit, et singulari humanitate complexus est, affirmans, illum omnium triumphorum laurea esse dignum, cum nimirum multo praeclarius sit, ingenii et Romanae linguae terminos, quam imperii fines promovere. Quid Keplerus, quid Newtonius, aliique id genus viri, quorum memoriam, dum doctrinae solidioris vigeat studium, nulla unquam abolebit vetustas,

quis est, qui eorum recordetur, neque talium nominum admiratione adficiatur maxima, cum, Cicerone teste *), quidquid excellit, iustam plane habeat admirationem? Neque tamen ii debita sunt fraudandi laude, qui aliis docendis instituendisque de republica literaria optime student mereri, atque in id enixe incumbunt, ut non solum scholarum suarum subtilitate atque elegantia numerus eorum, literas artesque colendi studio qui tenentur, simulque igitur harum ipsarum splendor in dies augeatur, sed ex ipsorum quoque disciplina viri prodeant ita instructi informatique, ut vel ad publica negotia accedentes maximas civibus utilitates adferant, vel scriptis meritorumve in rempublicam literariam amplitudine tam suum ipsorum, quam patriae, illuminent nomen. Quod quidem quamvis in eos potissimum valere videatur, abstrusiora disciplinarum praecepta qui explicant, longissime tamen aberrarent a vero, qui eos iudicarent laurea prorsus indignos, disciplinarum elementa qui tra-

---

*) De Nat. Deor. I, 17, 45.

dunt; quorum sane labores, fieri potest, ut civium quoque academicorum studia iuvent, atque in ipsis literarum Universitatibus haud sint sine fructu. Verum enim vero id praecipue in Mathesin cadere, neminem profecto latebit, qui puerorum instituendorum rationis, quam plerisque in scholis sequuntur, non omnino ignarus est. Eorum enim, qui Academicorum studiorum spatia ingrediuntur, profecto perpauci sunt, qui illius disciplinae elementis ita sint imbuti, ut eis praelectionibus cum aliquo fructu interesse possint, quibus abstrusiores ipsius reconditioresque traduntur doctrinae. Iam vero cum nulla fere inveniri possit disciplina, quae magis, quam Mathesis, ad verum intelligendum mentem exacuat, atque ad percipiendi celeritatem promovendam efficacior sit, unde Quintilianus quoque eam teneris aetatibus iudicavit utilissimam *), ii profecto, qui illius disciplinae elementa in Universitatibus literariis docendi munus suscipiunt, omni laude et commendatione dignissimi sunt;

---

*) Institut. Orat. I, 10.

eoque nomine iam est, quod nos quoque doleamus,
uxori liberisque amatissimis acerbo fato ademtum esse

IOANNEM GUNDLACHIUM,

PHILOSOPHIAE DOCTOREM, PHYSICES MATHESEOSQUE PRO-
FESSOREM PUBLICUM ORDINARIUM, ATQUE INSTITUTI
MATHEMATICI DIRECTOREM.

Natus vero est *Gundlachius* Allendorffii, in Hassia inferiori ad Werram sito, die x. mensis Decembris, anno superioris saeculi LXIII, patre Ioanne Philippo, qui ibi publici, civitatisque nomine constituti, tutoris munere fungebatur. At enim vero ut eius educandi instituendique curam pater ipse sustineret, haud erat in fatis; teneram enim *Noster* cum adhuc ageret aetatem, illo, qui quinquagesimum nondum egressus erat annum, orbatus, atque omnibus illis rebus adversis sinistisque casibus expositus est, quibus orborum sors conditioque reddi solet tristissima. Unde vero maximum ad totam eius vitam redundaret incommodum, id erat, quod iam quidem eius educendi animumque conformandi ratio nullis regulis erat adstricta, ipse-

que a teneris fere continua casuum iactaretur varietate. Initio quidem eius avunculus, cui nomen Hausius, qui Allendorffii aerario praeerat, ipsum in schola fingendum, atque etiam privatim erudiendum curabat; at vero bello inter Americae septentrionalis incolas Anglosque flagrante, cum principum Germanorum nonnulli his auxilia mitterent, ille vano timore correptus, ne *Noster* quoque longinquo illi itineri maritimo se committere cogeretur, ipsi auctor fuit, ut se conferret Hamburgum, ubi eius patruus sibi domicilium suarumque fortunarum sedem constituerat, officinam instruxerat, atque mercaturam faciendō sustentabat vitam. Hic quidem quam maxime laetabatur, certior cum esset factus, fratris sui quondam amantissimi filium apud animum statuisset, ut mercaturae se addiceret: benevolentissimo igitur et amicissimo ipsum excipiens animo, ad eum re mercatoria initiandum se praebebat paratum. Septem postquam *Noster* hac ratione apud patruum commoratus esset annos, omnesque, quae ad mercaturam cum fructu faciendam scitu necessariae sunt, res optime calleret, in patriam

reversus est, haudquaquam vero eo consilio, ut mercatura exercenda vitam toleraret, sed bonis ut iterum operam daret artibus, quarum studio tenebatur quam maxime. Inprimis vero artis pictoriae trahebatur amore, eique igitur totum se tradere tum quidem constituebat; et profecto est, quod animi eius firmitatem constantiamque miremur, qui nullis impedimentis obstaculisque, nec eo ipso, quod omnibus praesidiis esset destitutus, neque quidquam haberet, quo vitam tueretur, tamen a consilio, quod ceperat, exsequendo haudquaquam posset deterreri. Iam quidem urbem circumspicienti, pingendi artificibus doctoribusque, quibus praeerantibus artis, cui se addixerat, accuratius ediscendae copiam haberet, celebrem, ubique visendis picturis imaginibusque, contemplandaque aliorum artificum subtilitate et solertia pulchri sensum acueret, non potuit fieri, quin Cassellae se offerrent, quae urbs cuiusvis generis pictorum frequentia esset ornatissima. Illuc igitur se conferebat; cumque inprimis, ut forma minuta pingendo excelleret, maximo opere adniteretur, brevi tempore eo pervenit, ut non

solum hominis speciem, eamque vere et accurate exprimendi facultate vigeret, sed alios quoque hac arte instituendi provinciam suscipere posset. Hac ratione *Gundlachii* usibus, dum caelebs esset, prorsus provisum erat, atque, unde viveret, ei large suppetebat; nec fortasse ad vitae institutum mutandum induci potuisset, nisi literae a patruorum suorum altero, cui praenomen Christiano, ad eum allatae maiorum etiam commodorum ipsi spem fecissent expectationemque. Hic nimirum, Crucenaci qui rebus suis sedem constituerat, fructuosamque ibi exercebat mercaturam, *Nostrum*, ut apud se diversaretur, invitarat, fide data, se, quocunque modo id fieri posset, ipsius commodis esse consulturum: illoque tum, qui vegeto et ad fortunam tentandam prompto esset ingenio, auctore hortatoque *Gundlachius* Marburgum se conferendi oeconomiaeque publicae operam dandi capiebat consilium. Annum igitur aetatis aegens vicesimum quintum *) Academicorum studiorum spatia ingressus, per tres, et

---

*) Anno superioris saeculi LXXXVIII.

quod excurrit, annos, *Iungio*, ad quem literas a patruo adtulerat, cuique ab hoc de meliore nota erat commendatus, fautore adiutoreque tantum studium tantamque operam in omnibus, quibus oeconomia publica continetur, posuit doctrinis, ut cum anno xci die xxiv mensis Septembris instituti Politico-Oeconomici, cui tum temporis *Moenchius* praeerat, membris se obtulisset explorandum, ab his, qui non solum ob morum probitatem atque eam, quam in literis tractandis adhibuisset, diligentiam, sed ob doctrinam quoque, qua animum excoluisset subegissetque, non sine magnis laudibus dimitteretur, iudicaretur dignus *). *Nostrum*

---

*) Verba testimonii, quo ornatus est, haec sunt: Herr Stud. Johannes Gundlach, gebürtig aus Allendorf in den Soden, hat hier drei Jahre studiert, und sich besonders der Staatswirthschaft gewidmet, die dahin einschlagenden Vorlesungen gehört und fleißig besucht. In seiner mit ihm von uns am 24sten dieses angestellten Prüfung hat er ungemein gute Kenntnisse in allen, und besonders die Staatswirthschaft betreffenden, Wissenschaften gezeigt, und die an ihn daraus gethanen Fragen mit großer Genauigkeit und Richtigkeit beantwortet, so daß wir ihn, wie hierdurch geschieht, unsern Pflichten gemäß bestens empfehlen können, zumal da er ne-

autem revera diligentissimum fuisse, atque doctrinae studiis quam maxime deditum, id quidem inde prorsus manifestum est, quod per eos, quos in hac nostra Universitate literaria commoratus est, annos non solum ipse praelectionibus eis, quae ad optatam eum deducere possent metam, sedulo interesse nunquam cessavit, sed aliis quoque instituendis sibi paravit, quo et suis ipsius consuleret necessitatibus, et fratrum suorum inopiam sublevaret.

Studiorum Academicorum cursu hac ratione non sine laude absoluto, *Noster* primum ad eum, cuius supra mentionem fecimus, in Palatinatu qui degebat, se contulit patrum: unumque postquam apud eum annum et sex menses commoratus erat, Hamburgum

---

ben seinem Fleiße und gesammelten Kenntnissen sich immer sittsam und anständig betragen hat. Marburg am 28sten September 1791.

Mönch.

Legerunt vero hocce testimonium, idque se adprobare nominibus suis adscriptis testati sunt, *Robertus, Buschius, Stegmannus, Curtius, Jungius* atque *Schleicherus*.

petiit: inde vero haud ita multo post ad urbem natalem reversus, privatas ibi aperuit scholas, iisque habendis vitam sustentavit, usque dum a Viro Perillustri de Berlepsch, nuper fato functo, ut eius liberorum erudiendorum instituendorumque susciperet provinciam, evocaretur. At enim vero huic provinciae haud praefuit diu: nam cum L. B. de Berlepsch illo ipso tempore, ut *Gundlachius* in brevi, quam, ut continuationi operis Striederi praeclarissimi insereretur, scriptam reliquit de vita rebusque suis narratione, unde haec ex parte deprompta sunt, ipse refert, cum Electore Brunsvigo-Luneburgensi iudicio certaret, et ei illam omnibus notissimam intendisset litem, proptereaque viro ipsi opus esset iuris atque legum haud ignaro, cuius quotidiana consuetudine consiliisque uteretur, ut eiusmodi virum in eius locum substitueret, *Nostrum* ille dimisit.

Iam vero *Gundlachius* Cassellas reversus cum Schaubio, Electori Augustissimo qui a consiliis metallorum erat supremis, scholas aperiebat Chémico-Physico-Mathematicas; quibus ut domesticis curis exsolutus

omnem suam impendere posset operam laboremque, anno superioris saeculi *xcviii* *) Christinam e gente Rethberga, Hannovera oriundam, duxit uxorem, quae nunc vidua, cum quatuor, quos *Noster* sibi superstites reliquit, ad maturiorem aetatem nondum perductis, paternamque curam maximopere adhuc desiderantibus, filiis et una filia, acerbam eius luget deploratque mortem.

Illis, quas diximus, scholis habendis, haud diu erat, ex quo *Noster* operam suam navasset, cum artis metallorum rerumque ad saltus pertinentium alumnorum instituendorum muneri admoveretur; cui provinciae ipse tam gnaviter praefuit strenueque, ut post aliquot annos non solum, cui annum stipendium publice solveretur, sed qui etiam Professoris titulo ornaretur **), iudicaretur dignus. Ita quidem *Gundlachius*, etsi eius conditio non ea esset, ut res domesticas lautius posset tueri, tamen haud egebat eis,

---

*) D. VII. Iannarii.

***) Anno huius saeculi III.

quae ad vitam tolerandam suosque sustentandos atque fovendos essent necessaria. At enim vero iam instabat tempus illud atrox infaustumque, quo, sicut ipsarum civitatum, ita singulorum etiam civium res fortunatae ut subverterentur, erat in fati; eamque sortem *Noster* quoque habuit acerbissimam. Cum nimirum Franco-Galli cruenta illa victoria, qua se terrarum dominos factos esse autumabant, nimium quantum superbientes atque insolentia efferati praeter omne ius gentium has quoque terras, quae Augustissimi nostri Clementissimique Principis miti imperio tenentur, invasissent, atque omnes, qui iuventae flore vigerent, ut Franco-Gallorum sequerentur castra, invitarentur, eorum, ipsius qui scholis uterentur, numerus diminuebatur in dies. Iam tandem Academiarum universaeque institutionis publicae cura in manus venerat Ioannis de Mueller: qui quidem, de difficultatibus, quibus *Noster* adfligebatur, certior factus, spem ei ostendebat, fore ut in Lyceo, quod Cassellis floret, numeros tractandi doctrinam, Mathesin puram atque Physicen experimentalem tradendi munere ite-

rum ornaretur, quo cum antea iam per aliquod tempus esset functus, ut fructuosioribus illis, quas diximus, occupationibus vacaret, se abdicaverat. Haec vero spes eum frustrata est: anno enim huius saeculi viii. Muellerus, infelici quodam fato ductus, ipsi Mathesin Physicenque in hac nostra literarum Universitate docendi provinciam censebat tradendam.

Nihil profecto est, quod ad Universitatum literarum celebritatem plus adferat momenti, quam ut non nisi eiusmodi viri Professoris cathedra ormentur, qui et ingenii dotibus, et doctrinae eruditionisque fama quam maxime excellunt. Quod quidem si in omnes valet disciplinas, multo etiam magis in eas cadit, quae non ad quaestum referuntur, quibusque ut cives academici operam dent, si modo in tam vasto disciplinarum ambitu nimis arctis stadii Academici limitibus plerumque circumscripto, id ut faciant, iis omnino liceat, doctrinae eruditionisque eorum, illas qui tradunt, praestantia allici debent incitarique. Verum enim vero hi ut ea, quam profitentur, disciplina sint politissimi, atque doctrinae copia elegantiaque merito

celebratissimi, in eam omne suum studium ut conferant atque etiam conferre possint, prorsus necesse est. Huic igitur rei providendum est; atque hac ipsa re, nec nisi ea, Universitas illa literaria, quae Goettingae floret, quam Munchhusius sapientiae iudiciiue sui probe subacti monumentum reliquit aere perennius *),

*) „Perlato ad nos, inquit Heynius ad Virg. Aen. IV, 654., dum haec in manibus sunt, gravissimo nuntio de morte *Munchhusii*, immortalis viri, cum percussus ingenti luctu animus vix ulterius progredi in opere potest, dolori nostro vel alieno loco paullum indulgere liceat. *Vixit et Is, vixit, et cursum, at quam gloriosum! quam ad omnem posteritatis memoriam memorabilem! peregit.* Poterat et *Munchhusius* suo iure Didonis verbis uti: *Et nunc magna mei sub terras ibit imago; quam enim maiorem Umbram inveniat inter eos, qui vitam excoluere per artis, Quique sui memores alios fecere merendo* (Aen. VI, 663. 664.)? *Urbem praeclaram statui: mea moenia vidi.* Quid enim? Vidit Georgiam Augustam suam.“ Quibus quidem verbis in novissima Virgilii editione haec addit: „Relinquo hunc locum a. LXX perscriptum in hac recensione intactum, ut, quantum per me fieri possit, *Munchhusii* nominis caritate etiam tenelli animi imbuantur. Si quid fructus et utilitatis ex hac poetae interpretatione ad vos redit, o boni, etiam eius partem aliquam isti viro vos debere putate. Nunc — ut cum Statio loquar — *Inferior volat umbra deo.*“

tam exiguo temporis spatio tantam assequuta est celebritatem, atque ad summum fere gloriae pervenit fastigium. Quod profecto Muellerum cum minime fugeret, qui et ipse Professoris munere functus esset, et, si quis alius, optime perspiceret, quantum in disciplinarum quaque ponderis sit, vix videtur excusari posse, quod *Nostrum* Mathesin Physicenque in hac nostra Academia tradendi provinciae praeficeret, atque praeterea eius stipendii, quod harum terrarum Princeps legitimus, Elector Augustissimus Clementissimusque, *Nostrum* antecessori dederat, ipsi ne dimidium quidem solvi iuberet: unde tantum aberat, ut liberalius vivere potuisset, ut ea, quae haberet, ne parce quidem vitam instituenti ad hanc sufficerent alendam. Haud quidem negari potest, in Matheseos elementis tradendis *Gundlachium* optime fuisse versatum, eaque clare, plane atque distincte proposuisse explicasseque, ita ut ii, illis qui cuperent institui, non sine fructu ipsius praelectionibus interessent: at enim vero id ad eruditionis doctrinaeque famam Professori Academico conficiendam haudquaquam satis est. Illam qui appe-

tunt, eius, quam tractant, disciplinae totum animo complecti debent ambitum: praetereaque ut illis, quibus omnis doctrina solidior tanquam firmissimo fundamento nititur, non leviter imbuti sint literis, prorsus necesse est. *Nostrum* vero animum literis humanioribus non omnino politum habuisse atque exercitatum, quis est, qui miretur, iuvenilis eius aetas, qua fere sola in illis quidquam proficere possumus, cum longe alienissimis consumpta sit occupationibus? Verum enim vero cur *Muellerus* temporibus illis tristicibus gravibusque, cum homo cuivis libidinum generi deditus et dissolutissimus harum terrarum teneret imperium, atque redditus publicos longe diverso usui destinatos luxuriae indulgendo effunderet disperderetque, cur igitur tum vir ille tot nominibus celebratissimus *Nostro* in constituendo stipendio parcum se exhibuerit tenacemque, id profecto intellectu difficillimum est. Aut enim ipsum non fugiebat, *Gundlachium* non eum esse, qui Professoris Academici munus omnino sustinere posset; et tum certe reprehendus erat in eo, quod ipsum non, mathematicas disci-

plinas in Lyceo tradendi provincia ornatum, cui profecto non sine honore praefuisset, retineret Cassellis, ubi iis, quibus imbutus erat, artibus vitae tuendae opportunitatem habebat longe maiorem: aut vero ipsum, Professoris Academici cathedram qui ascenderet, credebat idoneum; hanc autem si fovebat opinionem, non debuisset non ei idem constituere stipendium, quod eius antecessori Principis nostri Augustissimi iussu erat persolutum. Ut praelectionibus habendis *Noster* ea sibi pararet, quae ad se suosque sustentandos fuissent suffectura, id profecto is haudquaquam sperare poterat, quem non latebat, eorum, literis qui operam dant, quae non ad quaestum referuntur, numerum perexiguum esse; libris vero scribendis necessitatibus suis is profecto non consulere potest, mathematicas artes qui proficitur, cum, quam illae praebent, scribendi materia, nisi quis saepius cocta requere velit, haudquaquam multiplex sit variaque. Et sane, etiamsi ad Universitatum literarum celebritatem nihil maioris momenti sit, quam ut Professores Academici libros ab argumenti novitate, sententiarum gra-

vitate orationisque elegancia quam maxime commen-
 dandos in lucem edant, atque ita et suae ipsorum,
 et Universitatis literariae, in qua docendi provinciam
 obtinent, consulant famae, haudquaquam tamen op-
 tandum est, ut rerum suarum ratione coacti semper
 in scribendis libris occupati sint: qui enim fieri pot-
 est, quin tum vel in praelectionibus habendis remis-
 siores se praebeant, vel, quibus incrementis discipli-
 narum singulae auctae sint atque in dies fere augean-
 tur, ignari res in medium proferant vulgares tritissi-
 masque, vel tandem ea, in qua ipsi elaborare, cuique
 curam suam impendere iussi sunt, disciplina neglecta
 ad omnia alia, quae ipsis fructuosiora videantur, se
 convertant confugiantque. Verum enim vero *Noster*
 cum Professoris munere in hac nostra Universitate li-
 teraria ornaretur gravissimis illis temporibus, quibus
 omnia conspirabant ad literas earumque cultores ever-
 tendos, quid mirum, eum, tot aliis oppressum curis,
 vel ipsum scribendi studium prorsus deposuisse, cum
 antea duobus saltem libellis, quos in lucem edidit *),

---

*) Latent tamen in eius scriniis, ut ipse in narratione de vita sua

assiduitatis, qua literas tractaret, exhibuisset documentum. Inscripti vero sunt illi:

1) *Kurze und deutliche Darstellung der Mängel und Vortheile, welche bei der Wasser- und Landröste des Flachses obwalten, und welche von beiden Arten den Vorzug verdient. Zur Beherzigung für den Kurhessischen Landmann. Cassel, 1804.*

2) *Kleine Sammlung Algebraischer Aufgaben und deren Auflösung vom 1ten, 2ten und 3ten Grad. Zum Gebrauch für Lehrer und Anfänger dieser Wissenschaft. Cassel, 1804. Auf Kosten und im Verlag des Verfassers.* Horum libellorum primum auctore et adhortatore Spindlero scripserat, Electori Augustissimo a consiliis qui erat vectigalium, illumque in suum usum convertere statuerat.

Re *Gundlachii* familiari in dies iam magis magis-

---

supra memorata adfirmat, scripta quaedam, quae quo minus emitteret, bibliopolarum tergiversationibus se ait esse impeditum. Quaedam quoque commentationes a *Gundlachio* conscriptae exstare dicuntur in libro inscripto: *Mathematisches Magazin*, herausgegeben von H. W. Kraushaar. Lips. Barth. 1804. 8.

que corruente, rationibusque eius prorsus turbatis, ad eam miseram tandem cum ipse redactum se videret conditionem, quae ei, idque non sine causa, iniiceret metum, ne suis alendis sustentandisque non amplius par esset futurus, qui fieri potuit, quin animus eius moeroribus exederetur, atque maximis conficeretur curis gravissimisque? Omnem nunc quidem hilaritatem, quae quondam eius frontem explicaverat, ipsi ereptam esse, ex tristi eius incessu, atque ex oris apparebat lineamentis, quae angoris, quo animus eius erat implicatus, significationem prae se ferebant: nec profecto cuiquam admirationem iniiciet, virum tantopere adfluctum, quamvis natura animo esset aequo, tamen non semper eum mentis quietum atque ab omnibus perturbationibus vacuum obtinuisse statum, quo ex sapientum sententia omnis vitae felicitas nititur. Neque vero animus eius solum illis frangebatur curis, sed sensim hae corporis quoque elidebant vires, cuius tandem illae, unde vita maxime pendet, adfiebantur partes. In dies fere tum animi corporisque diminuebatur vigor: qui si interdum membris redire

videbatur, flammae ad instar id erat, quae cum in eo est, defectu alimentorum ut exstinguatur, iterato primum emicat, tum vero concidit prorsus. Elector quidem Augustissimus, de misera *Gundlachii* conditione certior factus, pro clementia sua inopiae eius stipendio aucto mederi decreverat: at enim vero laetus hic cum ad *Nostrum* deferretur nuntius, praecordiis iam conceptam continebat mortem; paucissimisque diebus post, et vitae et miseriarum ei aderat finis. Exstinctus vero est d. xvi. mensis Februarii, atque Aristidis fere instar in ea decessit paupertate, ut non reliquerit, qui efferretur.

Nos autem defunctum luctu prosequamur lacrimisque, ipsumque aeternum salvere, aeternumque valere iubentes, optemus, ut eius, qui, dum in vivis esset, tot rebus adversis conflictabatur, iam super ossa terra sit levis.

Dab. in Universitate literaria Marburgensi d. xvi. mensis Martii m^occc^ocxix.

que a teneris fere continua casuum iactaret
 te. Initio quidem eius avunculus, cui no-
 sius, qui Allendorffii aerario praeerat, ipsum
 fingendum, atque etiam privatim erudiendum
 at vero bello inter Americae septentriona-
 Anglosque flagrante, cum principum Ge-
 nonnulli his auxilia mitterent, ille vano ti-
 reptus, ne *Noster* quoque longinquo illi iti-
 timo se committere cogeretur, ipsi auctoritas
 conferret Hamburgum, ubi eius patruus si-
 lium suarumque fortunarum sedem constitu-
 cinam instruxerat, atque mercaturam facier-
 tabat vitam. Hic quidem quam maxime
 certior cum esset factus, fratris sui quonda-
 simi filium apud animum statuisset, ut mer-
 addiceret: benevolentissimo igitur et amicis-
 excipiens animo, ad eum re mercatoria
 se praebebat paratum. Septem postquam
 ratione apud patrum commoratus esset a-
 nesque, quae ad mercaturam cum fructu
 scitu necessariae sunt, res optime calleret,

reversus est, haudquaquam vero eo consilio, ut mercatura exercenda vitam toleraret, sed bonis ut iterum operam daret artibus, quarum studio tenebatur quam maxime. Inprimis vero artis pictoriae trahebatur amore, eique igitur totum se tradere tum quidem consti- tuebat; et prof ⁰ t, quod animi eius firmitatem constantiam ¹⁰ qui nullis impedimentis ob- staculi ²⁰ quod omnibus praesidiis es- ³⁰ am haberet, quo vitam ⁴⁰ ceperat, exsequendo ⁵⁰ iam quidem urbem ⁶⁰ doctoribusque, addixerat, accura- et, celebrem, ubique vi- que, contemplandaque alio- ritate et solertia pulchri sensum acuer- potuit fieri, quin Cassellae se offerrent, quae ut cuiusvis generis pictorum frequentia esset ornatissima. Illuc igitur se conferebat; cumque in- primis, ut forma minuta pingendo excelleret, maximo opere adniteretur, brevi tempore eo pervenit, ut non

